

5-oji Jono Prano Aleksos tarptautinė mokslinė konferencija
„ŠIUOLAIKINIO KAIMO VIZIJA“

PROGRAMA

Šiauliai
2012 m. rugsėjo 21- 22 d.

KONFERENCIJOS RENGĖJAI:

Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto
Kaimo plėtros tyrimų centras

Rengiant konferenciją dalyvavo:

Mykolo Romerio universiteto Strateginio valdymo katedra,
Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras,
Aleksandro Stulginskio universiteto Administravimo ir kaimo plėtros katedra,
Latvijos žemės ūkio universiteto Ekonomikos fakultetas.

KONFERENCIJOS RĖMĖJAI:

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija
Lietuvos Nacionalinis Kaimo tinklas

KONFERENCIJOS MOKSLINIS KOMITETAS

Pirmininkas – doc. dr. Jonas Jasaitis, Šiaulių universiteto Kaimo plėtros tyrimų centro direktorius, Viešojo administravimo katedros docentas

Nariai:

Zenonas Dabkevičius, prof. habil. dr., LMA narys korespondentas, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro direktorius

Teodoras Tamošiūnas, prof. dr. (hp), Šiaulių universiteto Tarptautinių ryšių ir plėtros prorektorius

Alvydas Baležentis, prof. dr. (hp), Mykolo Romerio universiteto Viešojo administravimo fakulteto Personalo vadybos ir organizacijų plėtros katedros profesorius

Vladimiras Gražulis, prof. dr. Mykolo Romerio universiteto Politikos ir vadybos fakulteto Strateginio valdymo katedros profesorius

Pranas Aleknavičius, prof. dr. Mykolo Romerio universiteto Aplinkos politikos katedros profesorius

Baiba Rivža, akad., prof. habil. dr., Latvijos mokslų akademijos tikroji narė

Irina Pilvere, prof. dr., Latvijos žemės ūkio universiteto Ekonomikos fakulteto dekanė

Voldemars Strikis, prof. habil. dr., Latvijos žemės ūkio universiteto Ekonomikos fakulteto profesorius

Jozef Mosiej, prof. habil. dr., Varšuvos (Lenkija) gyvenimo mokslų universiteto Inžinerijos ir aplinkosaugos fakulteto profesorius

Calvin O. Qualset, prof. dr., Kalifornijos (JAV) universiteto profesorius emeritas, Auksučių žemės ūkio ir miškų ūkio tarybos narys

Vilma Atkočiūnienė, prof. dr., Aleksandro Stulginskio universiteto Administravimo ir kaimo plėtros katedros vedėja

Rasa Melnikienė, dr., Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto direktorė

Ramutis Klimas, prof. habil. dr., Šiaulių universiteto Biologinių tyrimų mokslinio centro direktorius

Anelė Vosyliūtė, Lietuvos socialinių tyrimų centro Stratifikacijos skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja

Kęstutis Ališauskas, doc. dr., Šiaulių universiteto SMF Vadybos katedros docentas

Rimantas Krankalis, doc. dr., Šiaulių universiteto SMF Viešojo administravimo katedros docentas

Rasa Balvočiūtė, doc. dr. Šiaulių universiteto SMF Ekonomikos katedros docentė

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkas: doc. dr. Gintaras Šaparnis, Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto dekanas

Vicėpirmininkas: doc. dr. Jonas Jasaitis, Šiaulių universiteto Kaimo plėtros tyrimų centro direktorius

Nariai:

Romualdas Apanavičius, prof. habil. dr., Vytauto Didžiojo universiteto Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių Mokslų fakulteto Kultūrų studijų ir etnologijos katedros profesorius

Asta Klimienė, prof. dr. (hp), Šiaulių universiteto Botanikos sodo direktorė

Kęstutis Ališauskas, doc. dr., Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Vadybos katedros docentas

Rasa Balvočiūtė, doc. dr., Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Ekonomikos katedros docentė

Rimantas Krankalis, doc. dr., Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Viešojo administravimo katedros docentas

Ina Stuogė, dr., Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės instituto mokslo darbuotoja

Daiva Šeškauskaitė, dr. Vilniaus universiteto Sociokultūrinių tyrimų centro mokslo darbuotoja

Algimantas Černiauskas, architektas, Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Viešojo administravimo katedros lektorius

Valentinas Aleksa, Pasaulio Aleksų giminių istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas

Aida Jankauskienė, Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Vadybos katedros asistentė

Konferencijos tikslas: telkti įvairių mokslo sričių atstovus, tyrinėjančius skirtingo urbanizacijos lygio atokesnių ir kaimiškųjų vietovių raidą. Svarbiausias kaset rengiamų konferencijų bruožas – mokslinės diskusijos tęstinumas ir galimybių koordinuoti įvairiose institucijose vykdomus tyrimus paieška.

Pagrindinė šių metų konferencijos diskusijų tema – šiuolaikinė miesto ir kaimo ekonominė ir sociokultūrinė partnerystė.

Kviečiame dalyvauti:

- visų Lietuvos universitetų, kolegijų ir profesinio rengimo centrų pedagogus ir tyrėjus, besidominčius šiuolaikine atokesnių ir neurbanizuotų vietovių raida;
- Lietuvos kaimo tinklo narius;
- Žemės ūkio rūmų ir kitų žemdirbių savivaldos organizacijų atstovus;
- Lietuvos rajonų savivaldybių atstovus;
- Vietos veiklos grupių (VVG) atstovus bei kaimiškųjų gyvenviečių ir miestelių bendruomenių atstovus;
- visuomeninių kultūros ir švietimo bei kitų nevyriausybiinių organizacijų (NVO), besidominčių kaimo ekonominės, socialinės ir kultūrinės atskirties mažinimu, tautinio paveldo ir kraštovaizdžio išsaugojimu bei pilietinės visuomenės ugdymu, atstovus;
- žiniasklaidos atstovus, besidominčius šiuolaikinio atokesnių, t.y. nuo pagrindinių pramonės centrų nutolusių miestų, miestelių ir kaimo gyvenviečių raidos tematika.

**Konferencijos vieta: Šiaulių universiteto biblioteka (Šiauliai, Vytauto g. 84)
ir universiteto Botanikos sodas (Paitaičių g. 4)**

Konferencijos logotipo autorius – dailininkas Rolandas Rinkūnas

SVEIKINIMAS KONFERENCIJOS DALYVIAMS

Sveikiname 5-osios J.P. Aleksos tarptautinės mokslinės konferencijos „Šiuolaikinio kaimo vizija dalyvius, pranešėjus ir svečius.

Kai 2008 m. pavasarį Šiaulių universiteto Kaimo plėtros tyrimų centre pirmą kartą apsilankiusi žinoma istorinės žemaitukų arklių veislės tyrinėtoja ir lyrinės poezijos kūrėja dr. Valė Macijauskienė pasiūlė kaimo raidai skirtos konferencijos idėją, vargu ar galėjome įsivaizduoti, kad šis renginys taps kasmetiniu tarpdisciplininio mokslo forumu. Tačiau jau pirmasis įvairių sričių tyrėjų susitikimas parodė, kad būtina keisti požiūrį į užmieščio teritorijų problemas. Jei kažkam vis dar atrodo, kad net pats žodis „kaimas“ yra sąvokos „žemės ūkis“ sinonimas, tai toks požiūris veda tik į aklavietę: vien agrarinio sektoriaus jėgomis šių vietovių problemų išspręsti neįmanoma. Nauji sprendimai galimi tik ieškant naujų skirtingo urbanizacijos lygio vietovių partnerystės formų bei naujo šios partnerystės turinio.

Dar į tamsesnę aklavietę veda tie, kurie ir toliau laikosi niekinamo požiūrio į žmones, gyvenančius atokiuose, nuo didžiųjų pramonės centrų nutolusiuose rajonuose, mažesniuose miesteliuose ir kaimo gyvenvietėse, kuriems vis dar atrodo, kad investuoti į šių vietovių ūkio plėtrą - neperspektyvu. Tokio požiūrio šalininkų, dar tebeturinčių didžiulę įtaką kuriant mūsų valstybės strategiją, sprendimai ir sukėlė ekonominį chaosą bei viso šalies ūkio nuosmukį, socialinę, kultūrinę ir net politinę nemažos gyventojų dalies atskirtį, hiperemigraciją ir valstybės didžiosios teritorijos dalies ištuštėjimą. Kaimo vietovių ūkinės veiklos nuosmukis labai skaudžiai smogė ir miestų (neiškiriant ir trijų didžiųjų – Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos) pramonei, kultūros plėtočiai bei socialinei apsaugai.

Trumparegiška pseudourbanistinė taktika sukėlė valstybės biudžeto deficitą, padarė Lietuvą priklausomą nuo produkcijos importo, sąlygojo gausių socialinių grupių elgsenos degradaciją, o didžiosios gyventojų dalies nusivylimą ir socialinę apatiją. Jokia valstybė negali išgyventi tik iš prekybos ir svetimų prekių pervežimo. Nei emigrantų į Lietuvą vis dar siunčiamos lėšos, nei mistinės „užsienio investicijos“ ar dar vis gaunama (gerai suprantama, kad laikina) Europos Sąjungos parama nacionalinio biudžeto skylių neužkamšys. Vietinių žmoniškųjų, žaliavinių ir kitų išteklių potencialo ignoravimas iki absurdo ribos išpūtė socialinės paramos mastus ir sukūrė Lietuvos kaip kokybiškai dirbti nesugebančios ir todėl vis labiau prasiskolinančios valstybės įvaizdį.

Tačiau net kai kurie valstybės vadovai vis dar neprisirengia išsamiai ir nuosekliai domėtis naujomis darnios regioninės politikos įgyvendinimo galimybėmis. Vien faktas, kad jų komandose nematyti specialistų, kurie disponuotų informacija apie tai, kokie procesai iš tikrųjų vyksta 97 proc. Lietuvos teritorijos ir kaip būtų galima juos tikslingai valdyti, daug ką pasako apie ten vyraujančius požiūrius ir domėjimosi kryptis. Prieškario Lietuvos ekonomistas ir sociologas, buvęs Žemės ūkio ir valstybės turtų ministras, profesorius Jonas Pranas Aleksa nemaloniai nustebtų, susipažinęs su tokia vadybos kokybe. Jam nebūtų priimtina tai, kad dabartinė žemės reforma tęsiasi jau daugiau kaip su dešimtmečius ir vis niekaip neužbaigiama, vis labiau nutolstanti nuo svarbiausių pirmosios (1922-1926 metų) reformos nuostatų.

Vargu ar kas ruošiasi neigti, kad žemės ūkis ir toliau lieka pagrindine kaimiškųjų teritorijų ūkinės veiklos sritimi. Pasaulyje maisto produktų poreikis sparčiai auga, tačiau vienose valstybėse, grobuoniškai naudojant gamtos išteklius, susidaro produkcijos perteklius, alinantis jos gamintojus ir išdeginta dykuma paverčiantis didžiules teritorijas, o kitur žmonės nepajėgia apsirūpinti maistu, kad galėtų išgyventi. Todėl maisto (ypač – ekologiško) eksportas Lietuvai galėtų duoti žymiai daugiau pajamų, negu dabar. Tačiau kaip suprasti tai, kad net

atsargiausi skaičaviškai rodo, jog mūsų valstybėje jau apleista daugiau kaip pusė milijono hektarų, o išmokos už ekologišką ūkininkavimą mokamos net tuo atveju, kai didžiuliai plotai tik formaliai „nušienaujami“, tačiau jokia produkcija juose negaminama?

Apie kokias tendencijas liudija užsienio bankams perleisti (įkeisti ir pan.) ūkiai, kuriuose iš tikrųjų jokia ūkinė veikla nevykdoma? Kokį signalą visuomenei siunčia statybų industrija, vis įžūliau besibraunanti į miškus, paežeres ir kitas rekreaciniu požiūriu saugotinas vietas? Iš kur atsirado tie naujieji dvarininkai, faktiškai valdantieji po kelias dešimtis tūkstančių hektarų ir vis reksmingiau reikalaujantys, kad šeimos ūkiai kaip „nerentabilūs“ kuo greičiau išnyktų? Kai vieni su skausmu skaičiuoja jau ne dešimtėmis, o šimtais kasmet uždaromas mokyklas, sveikatos priežiūros ir kultūros įstaigas bei mirštančias užmiesčio gyvenvietes, kiti atkerta, kad taip atveriamas kelias pažangiausiajam pramoniniam, vos ne konvejeriniam ūkininkavimui, kai pasiekiamas niekur dar neregėtas darbo našumas.

Kol vieni perspėja apie spartų ir ypatingai pavojingą žmonijai biologinės įvairovės naikinimą bei šturpią dirvožemio eroziją, kiti projektuoja milžiniškus monokultūrų plotus, užsodinamus naudojant genetiškai modifikuotas sėklas, bei ganyklas, skirtas klonuotų galvijų kaimėnėms. Kol vieni grumiasi už žmogaus teisę ir net pareigą ūkininkauti oriai ir taupiai, išsaugant arba net sukuriant gražų kraštovaizdį, kuriuo galėtų gėrėtis būsimosios jo palikuonių kartos, atmetant beprotišką dalyvavimą nesibaigiančiose „žurkių lenktynėse“ dėl dar vieno milijono litų (dolerių, eurų) pelno, kiti planuoja, kaip kuo greičiau sukaupus antrą ir trečią milijardą, o po to tegu būna nors ir tvanas.

Šiuolaikiniuose požiūriuose į kaimą ir regioninę politiką susidūrė visiškai skirtingi požiūriai į pačią žmogaus paskirtį žemėje. Matome vienų orientaciją į planetos išteklių išsaugojimą bei gausinimą, į asmenybės orumo ir turiningo jausmų pasaulio ugdymą, o kitų siekį gyventi tik „čia ir dabar“, t.y. kuo daugiau suryjant, orientuojantis į asmenybių niveliaciją, tik į pačių primityviausių organinių geidulių minimalų tenkinimą ir galų gale – į žmogaus nužmoginimą ir susinaikinimą. Pastaroji kryptis puoselėja užmačias, kad tokiose „žurkių lenktynėse“ planetos gyventojų skaičius be jokių karų ir epidemijų vėl netrukus pasieks tik vieną milijardą, kuris klusniai ir labai efektyviai tarnaus mažyčiam agresyviausių valdytojų „elitui“. Tokiai pusiau robotų visuomenei sukurti gali būti panaudojamos ir naujausios informacinės technologijos, kai emocinį ryšį pakeis virtualusis „bendravimas“ vadinamuosiuose socialiniuose tinkluose, kuriuos „elito“ tarnybos galės visapusiškai kontroliuoti.

Vis dėlto žmonijai turėtų užtekti proto, kad sustabdytų pažangos skraiste maskuojamo teroro tendencijas. Ir Lietuvoje turi atsirasti politikai, kurie suvoks, kad darniai subalansuotai regioninei plėtrai alternatyvos nėra. Siaurą primityvų požiūrį į atokesnes, mažai urbanizuotas ir neurbanizuotas vietas turi keisti supratimas, kad šios vietovės gali tapti valstybės ekonominio stiprėjimo garantu, puikia vieta gyventi, lavintis ir dirbti.

Mūsų konferencijoje remiamasi daugiafunkcine užmiesčio vietovių samprata. Įvairių mokslo sričių atstovai traktuoja jas kaip teritorijas, kuriose turi būti plėtojama įvairiapusiška ūkinė, gamtosauginė ir kultūrinė veikla. Gyventojų skaičius jose turi ne mažėti, kaip dabar, o daugėti, vis labiau išgalint moderniai, tačiau tautos tradicijomis besiremiančiai šeimos sodybos koncepcijai. Agrariniame sektoriuje turi būti plėtojamas universalus, įvairiausias augalininkystės ir gyvulininkystės šakas vystantis ūkininkavimas. Pirmenybė teikiama šeimos ūkiui, propaguojančiam taupų žemės naudojimą, besąlygišką gamtosaugos reikalavimų laikymąsi ir orią gyvenseną kaip alternatyvą agresyviai latifundiniam, gobšumui besiremiančiam žemės išteklių alinimui.

Būtina nedelsiant atkurti tokias tradicines ir iš tikrųjų pelningas šakas, kaip linininkystę, plėtoti modernią gėlininkystę ir sodininkystę, skatinti vaistinių augalų auginimą, vidaus vandenių žuvininkystę ir kt. Žemės ūkis turi tapti labai kokybiškos žaliavos tiekėju Lietuvos pramonei, kuri taptų konkurencinga ir tarptautinėje rinkoje. Taip būtų sukurtos naujos darbo vietos tiek kaime, tiek ir mieste. Be to, kaimiškosios vietovės netrukus turi žymiai aktyviau dalyvauti atsinaujinančių energijos šaltinių kūrimo strategijoje. Šiuo metu tam panaudojama tik labai menka vietinių išteklių dalis. Reikia radikalai keisti gyventojų požiūrį į alternatyvią energetiką, nenaudojančią importuojamo kuro, užuot kūrus gigantomanija grindžiamus energetikos projektus, kurie užuot suteikę energetinę nepriklausomybę iš tikrųjų įstumtų mūsų valstybę į dar didesnes skolas ir sukurtų naujas grėsmes pačiam tautos egzistavimui.

Informacinėje visuomenėje radikalai keičiantis miestų vaidmeniui, užmiesčio vietovėse turi atsirasti modernios pramonės įmonės, mokslinio tyrimo, mokymo ir kultūros plėtotės institucijos. Sumaniai tvarkantis galima sukurti naujas darbo vietas ir gauti ženkliai pajamas, panaudojant kaimiškųjų teritorijų rekreacinius ir relaksacinius išteklius, istorijos ir kultūros paveldą. Nė viena Lietuvos vietovė negali būti pripažinta neperspektyvia, t.y. netinkama naujoms investicijoms. Ypatingas vaidmuo, išryškinant ir panaudojant vietinius išteklius turi tapti vietos veiklos grupės (VVG) ir jų koordinuojamoms vietos bendruomenėms. Svarbiausia šių bendruomenių veiklos kryptimi dabartiniu metu turėtų tapti žmonių išteklių išsaugojimas ir jų verslumo ugdymas, bendruomeninio (kooperatinio) verslo plėtotė.

Išskirtinis šios konferencijos bruožas - įvairių mokslo sričių specialistų pastangų derinimas, sprendžiant ekonomines, socialines, edukacines bei kultūrinės kaimo plėtros problemas. Todėl šalia ekonomistų ir sociologų joje dalyvauja ne tik agrarinių mokslų atstovai, bet ir etnologai, kultūrologai, architektai, gamtos saugos specialistai, sveikatos priežiūros organizatoriai, teisininkai, edukologai ir kt. Pagrindinė šių metų konferencijos tema – naujos miesto ir kaimo partnerystės formos informacinėje (tinklaveikos) visuomenėje. Nagrinėsime naujausius gyventojų struktūros, jų ūkinės veiklos ir sociokultūrinės situacijos pokyčius.

Viena iš pagrindinių šios konferencijos ypatybių – mokslinės diskusijos tęstinumas. Todėl labai kviečiame naujus šios diskusijos dalyvius susipažinti su ankstesnių konferencijų medžiaga. Ši diskusija remiasi nauja akademinė mokykla, 2005-2011 metais sukurta ir toliau plėtojama Šiaulių universitete. Ją sudaro:

1) neurbanizuotų ir atokesnių vietovių šiuolaikinių funkcijų sistema, numatanti naują požiūrį į užmiesčio vietoves ir nuoseklią neagrarinio verslo plėtrą;

2) vieningos gyvenbinės erdvės koncepcija, traktuojanti urbanizuotas ir neurbanizuotas vietoves kaip subalansuotas plėtros komponentus, kurie vienas kitą papildo, sukurdami naujas įvairiapusiškos ūkinės veiklos galimybes;

3) antropologinė strateginio valdymo metodologija, kuri svarbiausiu strateginio planavimo uždaviniu laiko žmogaus bazinių socialinių poreikių (būsto, darbo, išsilavinimo, tvarkos ir saugumo, dvasinių reikmių) optimalaus tenkinimo galimybių paiešką. Įprastinėse metodologijose iki šiol tebenaudojama „darbo jėgos“ sąvoka, ignoruojanti asmenybės, tautinės tapatybės ir pilietinės visuomenės vispusiško ugdymo procesą, visą dėmesį sutelkianti į ekonominius bei technologinius aspektus, todėl labai susiaurinti žmogaus galimybę pasirinkti optimalų sprendimą, atitinkantį tiek individo, tiek ir šeimos lūkesčius.

Konferencijos iniciatorius – Šiaulių universiteto Kaimo plėtros tyrimų centras analizuoja profesoriaus Jono Prano Aleksos mokslinį palikimą ir ieško naujų galimybių, kaip pritaikyti jo propaguotas modernios kaimo plėtros idėjas formuojamoje žinių visuomenėje. Svarbiausia

Centro tyrimų kryptis – efektyvi ir subalansuota atokesnių, mažiau urbanizuotų ir neurbani-
zuotų vietovių ekonominė ir sociokultūrinė raida.

Linkiu visiems konferencijos dalyviams vaisingų mokslinių diskusijų, dalykiško dialo-
go tarp mokslininkų ir praktikų, naujų kūrybinių idėjų bei sprendimų, puikios nuotaikos. Kū-
rybinė atmosfera, vyravusi per visą konferencijos laiką, po to turi persikelti į mūsų universite-
tus, mokslo centrus, verslo susivienijimus ir bendruomenes.

Su nuoširdžiais sėkmės linkėjimais,
Dr. Jonas Jasaitis
Konferencijos mokslinio komiteto pirmininkas

2012 m. rugsėjis

Konferencijų „Šiuolaikinio kaimo vizija“ (2008–2012) statistika

Metai	Pranešimų skaičius	Pranešėjų skaičius	Mokslo leidiniai	Apimtis: leidyb. apšk. lankai	Straipsnių skaičius	Informaci- niai leidiniai
2008	34	45	1	34	32	
2009	45	72	1	44,4	38	1
2010	78	143	2	75	64	1
2011	81	158	2	75	56	1
2012	62	102	2	(rengiami)	(rengiami)	1
Iš viso:	300	520	8			4

KONFERENCIJOS DARBOTVARKĖ

2012 m. rugsėjo 21 d.

Dalyvių ir svečių registracija: 9.00–10.00 val.

PLENARINĖ SESIJA (10.00–13.00 val.)

Šiaulių universiteto biblioteka, II aukštas, Konferencijų salė

Moderatoriai: prof. dr. Vladimiras Gražulis (MRU), dr. Jonas Jasaitis (ŠU)

10.00- 10.20. Invokacija ir sveikinimai (Žemės ūkio ministerijos, Šiaulių universiteto, užsienio valstybių ir Lietuvos mokslo institucijų, Šiaulių miesto ir rajono, visuomeninių organizacijų atstovai)

Plenarinės sesijos pranešimai:

1. 10.20 -10.40. Kaimo raida 20-ojo ir 21-ojo amžių sandūroje: Lietuvos atvejis.

Dr. Jonas Jasaitis, konferencijos mokslinio komiteto pirmininkas (*Šiaulių universitetas*)

2. 10.40 – 11.05. Ūkių vizija Latvijos kaime.

Prof. habil.dr. Voldemārs Strīķis (*Latvijos žemės ūkio universitetas*)

3. 11.05 - 11.30. Lietuvos regionų tipologijos kaimiškumo aspektu.

Dr. Rasa Melnikienė, dr. Dalia Vidickienė, Živilė Gedminaitė-Raudonė, Erika Ribašauskienė (*Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas*)

Kavos pertrauka: 11.30–11.50 val.

Susipažinimas su konferencijai skirta foto darbų ir leidinių paroda

4. 11.50 – 12.15. Lietuvos žemės ūkio paskirties žemės naudojimo perspektyvos.

Prof. dr. Pranas Aleknavičius (*Mykolo Romerio universitetas*), prof. dr. Andrius Aleknavičius (*Aleksandro Stulginskio universitetas*)

5. 12.15 – 12.40. Tautinio paveldo identifikacija ir integracija mažuose miesteliuose: Slovakijos atvejis.

Paulina Šujanova, doc. dr. Eva Kralova (*Slovakijos technologijos universitetas Bratislavoje*)

6. 12.35. – 13.00. Integruotų vietos plėtros strategijų atitikimo LEADER metodui vertinimas.

Prof. dr. Vilma Atkočiūnienė (*Aleksandro Stulginskio universitetas*)

Pietų pertrauka: 13.00–14.00 val.

DARBAS SEKCIJOSE: 14.00–17.40 val.

I. Skirtingo urbanizacijos lygio vietovių socioekonominės plėtros kryptys Šiaulių universiteto biblioteka, II aukštas, Konferencijų salė

Moderatoriai: prof. dr. Alvydas Baležentis ir doc. dr. Rasa Balvočiūtė

1. Kaimo raida ir urbanizacija.

Prof. dr. (hp) Alvydas Baležentis (*Mykolo Romerio universitetas*)

2. Sveikatos apsaugos praktikos įvertinimo kriterijų problema Latvijos kaimiškiose vietovėse.

Anita Rācene (*Latvijos žemės ūkio universitetas*)

3. Tarptautinėmis tapusių gamybinių įmonių administracinė ir organizacinė struktūra.

Dr. Garri Myropi (*Egėjo universitetas, Graikija*)

4. Šiaulių apskrities retai apgyventų teritorijų sklaidos ir demografinės raidos ypatumai.

Dr. Edis Kriaučiūnas, dr. Gintaras Ribokas (*Lietuvos socialinių tyrimų centro Sociologijos instituto Visuomenės geografijos skyrius*)

5. Žmogiškojo kapitalo raida Lietuvos kaime.

Dr. Gediminas Kuliešis, Lina Pareigienė (*Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas*)

6. Ar ekologiškai ūkininkaujantis jaučiasi verslininku?

Dr. Virgilijus Skulskis (*Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas*)

Kavos pertrauka: 15.40–16.00 val.

7. Liunbergerio indekso taikymas, vertinant bendrojo produktyvumo pokyčius Lietuvos ūkininkų ūkiuose.

Tomas Baležentis (*Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas*), prof. dr. (hp) Alvydas Baležentis (*Mykolo Romerio universitetas*)

8. Nelikvidumas, rizika ir grąža pasaulinėse akcijų rinkose: pašalinio poveikio verslui traktavimas.

Doc. dr. Andreas Andrikopoulos (*Egėjo universitetas, Graikija*)

9. Lietuvos žemės ūkio gyvybingumas: ekonominis aspektas.

Dr. Nelė Jurkėnaitė (*Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas*)

10. Rytų Lietuvos žemėnaudos pokyčiai Vilniaus miesto įtakos kontekste.

Dr. Gintaras Ribokas, dr. Edis Kriaučiūnas (*Lietuvos socialinių tyrimų centro Sociologijos instituto Visuomenės geografijos skyrius*)

Diskusijos

II. Žemdirbystės, gyvulininkystės ir gamtosaugos aktualijos Šiaulių universiteto biblioteka, IV aukštas, 410 kab.

Moderatoriai: prof. dr. Pranas Aleknavičius ir dr. Ina Stuogė

1. Klimato kaitos įtaka Lietuvos žemės ūkiui: iššūkiai, situacijos analizė ir prognozės.

Dr. Ina Stuogė, dr. Vytautas Ribikauskas (*Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas*), prof. dr. Sigitas Lazauskas (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Žemdirbystės institutas*), doc. dr. Gediminas Radzevičius (*Kaimo plėtros ir verslo konsultantų asociacija*)

2. Agrarinių žemių renatūralizacijos Lietuvoje apžvalga.

Asta Kazlauskaitė-Jadzevičė, prof. dr. (hp) Saulius Marcinkonis (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Vokės filialas*), dr. Kęstutis Armolaitis (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Miškų institutas*)

3. Žemės reformos žemėtvarkos darbų Lietuvos kaime aktualijos ir perspektyvos.

Leokadija Zuzo (*Vilniaus universitetas, Nacionalinės žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos*)

4. Ekonominės veiklos įvairinimas Nemuno žemupio salpoje.

Doc. dr. Kazimieras Katutis, Ona Kriepštienė, Zofija Sidaravičienė (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Vėžaičių filialas, Žemaitijos kolegijos Rietavo fakultetas*)

5. FEMMAE modelio pritaikymas anglies sankauptų prognozavimui miško dirvožemiuose.

Dr. Jūratė Aleinikvienė, Vaiva Kazanavičiūtė, Ari Lauren, Kęstutis Armolaitis (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Miškų institutas*)

6. Ekologinių ir pereinančių į ekologinį ūkininkavimą ūkių naudmenų struktūros klausimai.

Prof. dr. Angelija Bučienė, Sandra Anciūtė (*Klaipėdos universitetas*)

Kavos pertrauka: 15.40–16.00 val.

7. Kiaulių komplekso kaimynystės dilema: Patamulšėlio kaimo (Kauno raj.) bendruomenės kova prieš aplinkosaugos reikalavimų nepaisantį verslą.

Kristina Apanavičiūtė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

8. Lietuvoje veisiamų kiaulių penėjimosi ir mėsingumo požymių tarpusavio ryšys.

Prof. habil. dr. Ramutis Klimas, prof. dr. (hp) Asta Klimienė (*Šiaulių universitetas*)

9. Gumbelių bakterijų preparatų gamyba ir inokulantų kokybė.

Dr. Donatas Končius, dr. Loreta Piaulokaitė-Motuzienė, prof. habil. dr. Edmundas Lapinskas (*Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centro Vėžaičių filialas*)

10. Transporto valdymas: aplinkosauginės problemos.

Doc. dr. Kęstutis Ališauskas, Džiugas Viršilas (*Šiaulių universitetas*)

Diskusijos

**III. Kaimiškų ir atokesnių (Hinterland)vietovių sociokultūrinės situacijos pokyčiai
Šiaulių universiteto biblioteka, IV aukštas, 412 kab.**

Moderatoriai: prof. habil. dr. Romualdas Apanavičius ir dr. Anelė Vosyliūtė

1. Profesorius Jonas Pranas Aleksa apie krašto vystymąsi.

Dr. Anelė Vosyliūtė (*Lietuvos socialinių tyrimų centras, Sociologijos institutas*)

2. Kaimas į miestą ar miestas į kaimą? Kaimiškosios priemiesčio vietovės 1990 – 2012 m. gyvenenos raida: Rokų kaimo atvejis.

Prof. habil. dr. Romualdas Apanavičius (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

3. Valstietiškoji kultūra, visuomenė ir laikas: besikeičiantis Lietuvos kaimas.

Dr. Auksuolė Čepaitienė (*Lietuvos istorijos institutas*)

4. Lietuvos kaimas dokumentinių filmų kūrėjo akimis.

Mg. Jonas Ūhman (*VšĮ "Aspectus Memoria", Lietuva - Švedija*)

5. Gyventi kaime – privalumas ar trūkumas?

Dr. Daiva Šeškauskaitė (*Vilniaus universiteto Sociokultūrinių tyrimų centras*)

6. Miestiečio ir kaimiečio sampratos kaita.

Gintarė Dusevičiūtė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

Kavos pertrauka: 15.40–16.00 val.

7. Studentų nuomonė apie miesto ir kaimo partnerystę.

Doc. dr. Margarita Išoraitė (*Kauno technologijos universitetas*)

8. Žmogaus motyvai keliauti: sisteminis požiūris į problemą.

Prof. dr. Vladimiras Gražulis, doc. dr. Brigita Žuromskaitė (*Mykolo Romerio universitetas*)

9. Iš miesto į kaimą: Lietuvos karo aviacijos lakūnų gyvenenos 1990 - 2012 m. kaita.

Arvydas Griškus (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

10. Suvalkijos kaimo krikščioniškosios dorovės ir blaivybės problemų sprendimas: Šunskų ir Gižų parapijų giesmininkų veikla 20 a. – 21 a. pr.

Eglė Alenskaitė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

Diskusijos

**KONFERENCIJOS DALYVIŲ VAKARAS
ŠIAULIŲ UNIVERSITETO BOTANIKOS SODE
Rugsėjo 21 d.**

Pradžia – 18.00 val.

Vakaro vedėja – Botanikos sodo direktorė, prof. dr. Asta Klimienė

2012 m. rugsėjo 22 d.

DARBAS SEKCIJOSE: 10.00–13.00 val.

**I. Skirtingo urbanizacijos lygio vietovių socioekonominės plėtros kryptys
Šiaulių universiteto biblioteka, II aukštas, Konferencijų salė**

Moderatoriai: doc. dr. Rimantas Krankalis ir doc. dr. Jan Žukovskis

1. Ekonominių santykių reguliavimo ydos agrariniame sektoriuje.

Doc. dr. Kęstutis Jaskelevičius (*Vilniaus kooperacijos kolegija*)

2. Gyventojų struktūros ir jų darbinės veiklos pokyčiai atokiuose kaimiškuose rajonuose.

Doc. dr. Jonas Jasaitis (*Šiaulių universitetas*)

3. Žemės ūkio produkcijos kvotų administravimas, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą.

Dr. Jovita Tirvienė, prof. dr. Liudas Mažylis (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

4. Gyventojų savarankiškos veiklos galimybės Lietuvoje: teisinės prielaidos ir valstybės ekonominis reguliavimas

Doc. dr. Jan Žukovskis, prof. dr. Astrida Slavickienė (*Aleksandro Stulginskio universitetas*),
doc. dr. Renata Marks-Bielska (*Varmijos-Mozūrijos universitetas, Olštynas, Lenkija*)

5. Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros galimybės Radviliškio rajone.

Aida Jankauskienė, Justina Pavlovaitė (*Šiaulių universitetas*)

6. Inžinerinio ugdymo problema automobilių pramonėje ir jo įtaka Slovakijos kaimiškiems vietovėms.

Doc. dr. Jana Šujanova, doc. dr. Dagmar Caganova, doc. dr. Milos Cambal
(*Slovakijos technologijos universitetas Bratislavoje, Pramoninės inžinerijos institutas*)

7. Visuomeninių projektų nauda jaunimui Radviliškio rajone.

Doc. dr. Kęstutis Ališauskas, Dovilė Jašinskienė, Laura Paulauskaitė (*Šiaulių universitetas*)

8. Seniūnijų, vietos bendruomenių ir privataus sektoriaus partnerystės plėtojimas Šiaulių rajono savivaldybėje.

Doc. dr. Rimantas Krankalis, Irmina Mažeikienė (*Šiaulių universitetas*)

9. Piniginės socialinės paramos administravimo aspektai Akmenės rajono savivaldybėje.

Doc. dr. Rimantas Krankalis, Jūratė Damskytė (*Šiaulių universitetas*)

Diskusijos

II. Žemdirbystės, gyvulininkystės ir gamtosaugos aktualijos
Šiaulių universiteto biblioteka, IV aukštas, 410 kab.

Diskusijos. Išvyka į Šiaulių universiteto Botanikos sodą.
Vedėja – Botanikos sodo direktorė, prof. dr. Asta Klimienė

III. Kaimiškų ir atokesnių (Hinterland) vietovių sociokultūrinės situacijos pokyčiai
Šiaulių universiteto biblioteka, IV aukštas, 412 kab.

Moderatoriai: doc. dr. Irena Luobikienė ir doc. Virginija Apanavičienė

1. Kaimo realijos lietuvių sceninėje akademinėje muzikoje: kaimo kultūros portretai.
Doc. Virginija Apanavičienė (*Lietuvos muzikos ir teatro akademija*)

2. Kaimo kultūros atspindžiai tautiniuose šokiuose.
Dr. Giedrė Barkauskaitė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

3. Tarp miesto ir kaimo: vaikų folkloro ansamblių veiklos problemos.
Dr. Aušra Zabieliene (*Lietuvos istorijos institutas*)

4. Šiuolaikinės Joninės Mažojoje Lietuvoje: tradicijų rekonstrukcija.
Kristina Blockytė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

5. Smuikdirbystė XX a. pabaigos–XXI a. pradžios Lietuvos kaime.
Dr. Gaila Kirdienė (*Lietuvos muzikos ir teatro akademija*)

Kavos pertrauka: 11.30 – 11.50 val.

6. Tarpukario ir dabartinės Lietuvos kaimo aktualijų atspindžiai leidinyje „Ūkininko patarėjas“.
Doc. dr. Irena Luobikienė (*Kauno technologijos universitetas*)

7. Bažnyčios vaidmuo miestelių bendruomenėse
Ernesta Matulevičiūtė, Simona Šatrauskaitė (*Kauno technologijos universitetas*)

8. Kanklininkų rateliai kaimo jaunimo muzikiniam švietimui.
Doc. dr. Vida Palubinskienė (*Lietuvos edukologijos universitetas*)

9. Lietuvos XIX a. pab. – XXI a. pradžios kaimo kapinaitės: laidosenos kaita ir kapinių plėtros problemos.
Linus Pikšrys, Laurynas Bernotas, Roberta Pikturnaitė (*Vytauto Didžiojo universitetas*)

Diskusijos

**IV. Kaimo plėtros vadyba ir regioninės politikos tobulinimas
(Jaunųjų kaimo raidos tyrėjų sekcija)
Šiaulių universiteto biblioteka, IV aukštas, 411 kab.**

Moderatoriai: prof. dr. Vladimiras Gražulis ir dr. Jonas Jasaitis

1. Kaimiškojo rajono mikroregionalizacijos perspektyvos: Pakruojo rajono atvejis.
Vaida Šeižė, doc. dr. Jonas Jasaitis (*Šiaulių universitetas*)

2. „Kražiai: istorija, dabartis, perspektyvos. Nykstantys ar atgyjantys?“
Simona Išdonaitė (*Šiaulių universitetas*)

3. Statybos įmonių vadybiniai sprendimai skirtingose urbanistinėse aplinkose.
Daiva Vozbutė, doc. dr. Kęstutis Ališauskas (*Šiaulių universitetas*)

4. Senosios tradicinės valstiečių sodybos pritaikymas ekologiškam agroturizmui.
Sigita Brazdeikytė (*Šiaulių universitetas*)

5. Kaimo gyventojų situacijos pokyčiai Plungės rajone.
Mg. Airida Montvydienė (*Plungės rajono savivaldybė*)

6. Europos Sąjungos parama smulkiam ir vidutiniam verslui Tauragėje.
Žydrūnas Paulauskas (*Šiaulių universitetas*)

7. Bedarbystės dinamika ir įsidarbinimo galimybių perspektyvos Šiaulių krašte
Mg. Rasa Juškienė (*Šiaulių teritorinė darbo birža*)

8. Pozityvių ekonominių ir sociokultūrinių pokyčių skatinimas: lyginamoji Kuršėnų miesto ir kaimiškosios seniūnijų analizė
Laura Petrulienė (*AB „Lietuvos paštas“*)

**Kviečiame į 6-ąją J. P. Aleksos tarptautinę mokslinę konferenciją,
kuri įvyks Šiaulių universitete
2013 m. rugsėjo 27–28 d.**

*5-oji Jono Prano Aleksos
tarptautinė mokslinė konferencija*

„Šiuolaikinio kaimo vizija“

PROGRAMA

SL 843. 2012-09-13. 1 aut. apsk. I. Užsakymas 62.
Išleido VšĮ Šiaulių universiteto leidykla, Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai.
El. p. leidykla@cr.su.lt, tel. (8 ~ 41) 59 57 90, faks. (8 ~ 41) 52 09 80.
Spausdino UAB „Šiaulių knygrišykla“, P. Lukšio g. 9A, LT-76207 Šiauliai.